

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยพิจารณาจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เนื่องจากการจัดทำงบกระแสเงินสดมีรูปแบบในการจัดทำและเปิดเผยข้อมูล 2 รูปแบบ คือ 1) บริษัทที่ประกอบธุรกิจโดยทั่วไป 2) บริษัทประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ เงินทุนหลักทรัพย์ ประกันภัยและประกันชีวิต ซึ่งจะต้องจัดทำงบกระแสเงินสดโดยมีรูปแบบเฉพาะที่ถือปฏิบัติหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้กำหนดทำให้ความแตกต่างของการจัดทำและการเปิดเผยข้อมูลในงบกระแสเงินสดดังกล่าวต่างไปจากกฎเกณฑ์และรูปแบบที่ทางการกำหนดมีน้อยมากดังนั้นกลุ่มดังกล่าวจึงไม่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาและเนื่องจากสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยได้ประกาศให้มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 25 เรื่อง งบกระแสเงินสดให้บริษัทที่มีใช้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไม่ต้องปฏิบัติ ดังนั้นจึงทำการศึกษาเฉพาะบริษัทที่ประกอบธุรกิจโดยทั่วไปและจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น โดยไม่รวมถึงบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างแก้ไขดำเนินงาน จำนวน 272⁸ บริษัท

ตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ทำการออกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (ยกเว้น บริษัทประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ เงินทุนหลักทรัพย์ ประกันภัยและประกันชีวิต และบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างแก้ไขดำเนินงาน) โดยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ คือ ประชากรที่ศึกษาเป็นจำนวนร้อย ควรใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยร้อยละ 25⁷ จึงได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 68 บริษัท หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Quota Sampling ตามสัดส่วนของประเภทธุรกิจ

⁷ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 26 มีนาคม 2545.

⁸ ณรงค์ ศรีสวัสดิ์, “วิธีการวิจัยทางสังคมวิทยา”, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ,2542), หน้า 163.

ตารางแสดงจำนวนสัดส่วนบริษัทตัวอย่าง

ประเภทธุรกิจ	จำนวนบริษัท	จำนวนตัวอย่าง
อุตสาหกรรมการผลิต	153	38
เกษตรอุตสาหกรรม	20	5
บริการ	54	14
การพาณิชย์	13	3
อื่นๆ	32	8
รวม	272	68

ประเภทธุรกิจแต่ละประเภทประกอบด้วยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดอยู่ในหมวดต่างๆ ดังต่อไปนี้

อุตสาหกรรมการผลิต คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดอยู่ในหมวดอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและตกแต่ง หมวดเคมีภัณฑ์และพลาสติก หมวดเครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ หมวดชิ้นส่วนและอิเล็กทรอนิกส์ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดของใช้ในครัวเรือน หมวดอัญมณีและเครื่องประดับ หมวดเครื่องมือและเครื่องจักร หมวดเหมืองแร่ หมวดบรรจุภัณฑ์ หมวดเวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง หมวดการพิมพ์และสิ่งพิมพ์ หมวดเยื่อกระดาษ หมวดสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มและหมวดยานพาหนะและอุปกรณ์

เกษตรอุตสาหกรรม คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดอยู่ในหมวดเกษตรอุตสาหกรรม

บริการ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดอยู่ในหมวดสื่อสาร หมวดบันเทิง และสันทนาการ หมวดการแพทย์ หมวดโรงแรมและการท่องเที่ยว หมวดขนส่ง หมวดคลังสินค้าและไซโล และหมวดบริการเฉพาะกิจ

พาณิชย์ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดอยู่ในหมวดพาณิชย์

อื่น ๆ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดอยู่ในหมวดพัฒนาสังหาริมทรัพย์ หมวดอื่นๆ

ข้อมูลการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามผู้จัดทำกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ยกเว้น กิจการธนาคารพาณิชย์ เงินทุนหลักทรัพย์ ประกันภัย และประกันชีวิต

2. ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ รายงานทางการเงิน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมทั้งหนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำแบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้จัดทำกระแสเงินสด แบบสอบถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการจัดทำกระแสเงินสด

ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปขององค์กร ประกอบด้วย ขนาดของกิจการทั้งในส่วนของผู้ถือหุ้น ยอดขายและทุนจดทะเบียน วิธีการจัดทำบัญชีตลอดจนความสามารถของโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปในการจัดทำกระแสเงินสด

ส่วนที่ 3 เป็นการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำกระแสเงินสด ประกอบด้วยวิธีในการแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน เหตุผลในการเลือกใช้วิธีดังกล่าว จำนวนการเข้ารับการอบรมการจัดทำกระแสเงินสด ตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประเภทของรายการบัญชีต่างๆเข้าสู่กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น ๆ และการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม

ส่วนที่ 4 เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่พบในการจัดทำกระแสเงินสดในแต่ละประเด็นปัญหา รวมถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาดังต่อไปนี้

- ปัญหาที่พบในการจัดทำกระแสเงินสด
- ปัญหาในการจัดทำกระแสเงินสดวิธีทางตรงในหัวข้อกิจกรรมดำเนินงาน
- ปัญหาในการจัดทำกระแสเงินสดวิธีทางอ้อมในหัวข้อกิจกรรมดำเนินงาน
- ปัญหาในการจัดทำกระแสเงินสดในหัวข้อกิจกรรมการลงทุน
- ปัญหาในการจัดทำกระแสเงินสดในหัวข้อกิจกรรมจัดหาเงิน